

Alþingi
Erindi nr. P 142/142
komudagur 1.7.2013

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Velferðarnefnd Alþingis
Austurstræti 8-10

150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 1. júlí 2013

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um lífeyrisréttindi almennatrygginga og félagslegan stuðning, 7. mál.

Frumvarpið var lagt fram í lok síðasta þings og hlaut ekki umfjöllun. Frumvarpið er byggt á tillögum starfshóps um endurskoðun almennatryggingalaga sem skipaður var í apríl 2011. Starfshópurinn var skipaður fulltrúum allra stjórnmalaflokka sem þá áttu sæti á Alþingi, heildarsamtaka á vinnumarkaði og félagasamtaka lífeyrisþega. Í erindisbréfi starfshópsins var honum falið að gera tillögur um einfaldari, réttlátari og skýrari löggjöf þar sem komið yrði í veg fyrir víxlverkanir.

Starfshópurinn samþykkti samhljóða, þann 22. 6. 2012, tillögur um breytingar á ellilífeyri sem fela í sér mikla einföldun og minni víxlverkun, en lauk ekki umfjöllun um örorkulífeyri og stuðning við barnafjölskyldur.

SA hvetja Alþingi til þess að endurskoðun laga um almennatryggingar verði byggður á niðurstöðum og samkomulagi sem náðust í starfi starfshópsins og að starfi hans verði haldið áfram, enda er verkefni hans ekki lokið. Að öðru leyti er vísað til umsagnar SA um frumvarp um breytingu á lögum um almennatryggingar nr. 100/2007, og lögum um málefni aldraðra, nr. 125/1999, (frítekjumörk, tekjutengingar og eftirlitsheimildir), 25. mál.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Hannes G. Sigurðsson

Starfshópur um endurskoðun almannatryggingalaga var skipaður 4. apríl 2011 og er hann enn að störfum. Starfshópurinn er skipaður 8 fulltrúum stjórnmalaflokkanna, þ.m.t. Hreyfingarinnar, 5 frá aðilum vinnumarkaðarins og 4 frá öðrum félagasamtökum. Í erindisbréfi starfshópsins var honum falið að gera tillögur um einfaldari, réttlátari og skýrari löggjöf þar sem komið yrði í veg fyrir víxlverkanir. Verkefni hópsins varða elli- og örorkulífeyri og stuðning við barnafjölskyldur.

Starfshópurinn samþykkti samhljóða, þann 22. 6. 2012, tillögur um breytingar á ellilífeyri sem fela í sér mikla einföldun og minni víxlverkun, en á eftir að ljúka umfjöllun um örorkulífeyri og stuðning við barnafjölskyldur. Tillögur hópsins, sem skilað var til velferðarráðuneytisins í septemberbyrjun 2012, um breytingar á ellilífeyri eru eftirfarandi:

„Í fyrsta áfanga verði bótaflokkarnir ellilífeyrir, tekjutrygging og heimilisuppbót sameinaðir í einn; ellilífeyrir. Fjárhæð ellilífeyris verði 155.000 kr. á mánuði miðað við gildandi bótafjárhæðir og 45% tekna lífeyrisþega hafi áhrif á fjárhæð hans.

Nú er ellilífeyrisþegum sem búa einir tryggðar að lágmarki 203.000 kr. á mánuði og þeim sem búa með öðrum 175.000 kr. á mánuði með framfærsluuppbótinni. Í fyrsta áfanga mun skerðing framfærsluuppbótar vegna tekna lækka úr 100% í 80%. Skerðingarhlutfallið verði síðan lækkað í áföngum uns 45% markinu verði náð og þá standi einn bótaflokkur eftir; ellilífeyrir.

Samkvæmt framansögðu munu fyrstu breytingarnar taki gildi 1. janúar 2013. Starfshópurinn gerir þá tillögu að skerðing vegna tekna við útreikning framfærsluuppbótar lækki í 70% 1. janúar 2014, í 60% 1. janúar 2015, í 50% 1. janúar 2016 og sameinist ellilífeyri 1. janúar 2017.

Með þessari sameiningu munu allar tegundir tekna hafa sömu áhrif á útreikning ellilífeyris almannatrygginga og engin frítekjumörk verða í gildi. Sú regla verði þó óbreytt á aðlögunartímanum (til 2017 skv. tillögunni) að séreignarsparnaður hafi ekki áhrif á útreikning ellilífeyris en stefnt er að því að viðbótarlífeyrissparnaður verði gerður jafnsettur öðrum sparnaði þannig að stofn til skerðingar bóta verði aðeins fjármagnstekjur hvers árs af sparnaðinum, ekki úttekt hans. Samhliða þessu er brýnt að samræma skilgreiningu þeirra fjármagnstekna sem áhrif hafa á útreikning ellilífeyris á þann hátt að einungis fjármagnstekjur hvers árs hafi áhrif en úttekt sparnaðar.

Vegna ófyrirséðra áhrifa þessara breytinga á hag einstakra ellilífeyrisþega leggur starfshópurinn til að á tímabilinu 1. janúar 2013 – 31. desember 2015 verði gerður samanburður á útreikningi ellilífeyris, tekjutryggingar og heimilisuppbótar fyrir gildistöku nýrra laga og hins sameinaða ellilífeyris eftir gildistöku laganna. Ef samanburður leiðir til hærri bóta einstaklings samkvæmt eldri lögum greiddast hærri bæturnar á tímabilinu.“

Í fylgiriti með fjárlagafrumvarpi 2013, „Stefna og horfur“, segir eftirfarandi: „Í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar er sett fram það markmið að almannatryggingakerfið verði einfaldað með fækkun bótaflokka, einfaldari reglum um útreikning bóta og auknu jafnræði og aðgengi. Til stendur að leggja fram frumvarp til laga um lífeyristryggingar á yfirstandandi þingi í samræmi við stefnumiðin.“

Ekki varð af því að frumvarp á grundvelli tillagna starfshópsins væri lagt fram haustið 2012 og í fjárlögum 2013 var ekki gert ráð fyrir að tillögum næðu fram að ganga. Þótt það hafi ekki gerst er jafn brýnt og áður að almannatryggingakerfið verði einfaldað og dregið úr víxlverkun.

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Samtök atvinnulífsins styðja þær breytingar sem felast í tillögum starfshóps um endurskoðun laga um almannatryggingar. Tillögur flutningsmanna umrædds frumvarps eru hins vegar að verja meiri fjármunum í óbreytt kerfi, sem óumdeilt er að þarfnast verulegra umbóta. Af þeim sökum leggjast Samtök atvinnulífsins gegn samþykkt þess.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka atvinnulífsins

Hannes G. Sigurðsson